



<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Kırşehir'de Yaşayan Bazı Kadınların Spor Yapma ve Yapmama Nedenleri*

Levent Var

DOI:10.29299/kefad.2018.19.03.014

Makale Bilgileri

Yükleme:05/01/2018 Düzeltme:08/07/2018 Kabul: 22/10/2018

Özet

Spor, insan üzerinde birçok olumlu etkiler yaratmasıyla birlikte bireyleri daha sosyal, aktif ve üretken bir hale getirmektedir. Kadın erkek ayırt etmeksizin her yaşta her bireyin daha sağlıklı ve daha mutlu olmaları için egzersiz ve spor yapmaları önemlidir. Günümüzde kadınların spora olan ilgisi ve katılımında giderek artış olduğu gözlenirse de erkeklere oranla kadınların spora katılımları daha düşük seviyededir. Bu araştırmanın amacı Kırşehir'de yaşayan bazı kadınların spora katılım düzeylerini belirleyerek, spor yapma ve spor yapmama nedenlerini araştırmaktır. Araştırma grubunu Kırşehir merkezde yaşayan 1981 kadın oluşturmuştur. Grubun yaş ortalaması $\bar{x}=31$ 'dir. Araştırmanın verisi açık uçlu sorular ile araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistikler kullanılarak açıklanmıştır. Çalışmanın sonucunda araştırmaya katılan kadınların %63 (n=1244)'ünün aksine %37 (n=737)'si düzenli olarak spor yapmaktadır. Spor yapan kadınların başlıca spor yapma nedenleri 'kilo vermek ve sağlıktır'. Diğer taraftan spor yapmayan kadınların başlıca nedenleri 'zaman bulamama ve sağlık problemleri' olduğu görülmüştür. Sonuç olarak Kırşehir'de yaşayan kadınların spor ve egzersizin yararları ve teşviki konusunda daha fazla bilgilendirilmeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Spor, Sağlık, Spor yapma nedeni, Spor yapmama nedeni

Sorumlu Yazar: Levent Var, Dr. Öğr. Üyesi., Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Türkiye, eposta: levent.var@ahievran.edu.tr, Orcid id: 0000-0001-8089-0610

* Bu çalışma 3. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresinde poster bildiri olarak sunulmuştur.

Atf için: Var, L. (2018). Kırşehir'de yaşayan bazı kadınların spor yapma ve yapmama nedenleri, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 2320-2328.

Giriş

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle beraber insan gücüne duyulan ihtiyaç azalmış ve insanların fiziksel aktivite düzeylerinde azalma oluşmuştur. Bu nedenle daha hareketli ve sağlıklı bir yaşam için spor yapmak bir ihtiyaç haline dönüşmüştür. Geçmişten günümüze hem kendi toplumumuzda hem de birçok farklı toplumlarda kadınlar birçok alanda olduğu gibi sporda da arka planda kalmıştır. Bu durumun özellikle sosyal, kültürel, dini vb. birçok nedeni bulunabilir. Kadın ve spor konusunda ise kadınların spora katılımı ülkemizde ve dünya tarihinde daha sonraları gerçekleşmiştir. Dünya üzerindeki spora katılım oranlarına bakıldığında ise kadınların erkeklere oranla daha az spora katılım gösterdiği görülmektedir. Oysa günümüz dünyasında spor cinsiyet, dil, din, ırk gibi hiçbir ayırım kabul etmeden evrensel bir olgu haline gelmiştir.

Kadınların spora katılımında önemli anlamda gelişmeler ve artışlar 1970 yılından sonra oluşmuştur. Kadınların spor yapmasıyla alakalı yeni fırsatların ortaya çıkması, yasal düzenlemelerin yapılması, sağlık ve bedensel uygunluk hareketlerinin artması meydana gelmiştir (Noyan, 2006). Koca, Aşçı ve Kirazcı (2003) bireysel ve takım sporlarıyla uğraşan kadın ve erkek sporcular ile sporcu olmayan bireyler üzerinde cinsiyet rol eğilimi üzerine bir araştırma yapmışlardır. Toplam 472 kişinin katıldığı bu araştırma sonucunda spora katılımın toplumsal cinsiyet rolü üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

Çeşitli disiplinler tarafından araştırma konusu olan cinsiyet, farklı yönleriyle incelenen bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsiyet konusu psikoloji ile beraber sosyoloji, antropoloji, biyoloji, sosyal bilimler ve fen bilimlerinin de inceleme alanı olmuştur. Çünkü toplum içinde belki de bu kadar çok kişiyi kapsayan başka bir sınıflama yoktur. Toplumsal düzenlemenin bütününde cinsiyetin etkisini veya cinsiyete göre ortaya çıkmış bir farklılaşmayı görebilmekteyiz (Dökmen, 2004). Bir kültür problemi olan toplumsal cinsiyet, aynı zamanda erkek ve kadınların eril ve dişil olarak toplumsal sınıflandırılmasına sebep olur. İnsanların kadın ya da erkek oldukları çoğu zaman biyolojik göstergelere göre anlaşılabilirken dişil ya da eril oldukları biyolojik göstergelere göre anlaşılamaz. Çünkü burada ölçütlerin, kültürler olması nedeniyle yer ve zamana göre farklılık göstermektedirler (Bhasin, 2003).

Egzersiz ve spor bireylerin sosyalleşmesinde bir araç olmasının yanında egzersiz ve sporun içerisinde bulunan hareketler ve oyunlar sayesinde, bireye kendini gerçekleştirebilme ve böylece duygularını ifade etme olanağı vermektedir. İnsan spor aracılığıyla başta stres ve saldırganlık dürtüsü olmak üzere birçok olumsuz durumlardan uzaklaşarak kendini kontrol altında tutmasını öğrenir (Tazegül, 2014). Kişinin tutum ve davranışlarını kültür, alt kültürler, sosyal sınıflar, danışma grupları, yüz yüze gruplar ve ailenin etkilediği bilinmektedir. Sosyal kültürel etmenler, bireylerin spora

yönelimlerinde etkili olan en önemli etmenlerdendir (Şebin, Serarşlan, Katkat, Tozoğlu ve Kizilet, 2007). İnsan yaşamı ile birbirinden ayrılmaz bir bütün olan spor, insanın tüm yaşamı boyunca sağlıklı, başarılı, mutlu olmasında ve moral gücünün yüksek tutulmasında önemli bir rol oynamaktadır (Yalçinkaya, 1993; akt., Karahüseyinoğlu, Arşlan ve Ramazanoğlu, 2003).

Peterson, Weber ve Trousdale (1967) yaptıkları araştırmada spor yapan kadınların, spor yapmayan kadınlara göre daha ciddi oldukları ve kendilerini tanıma konusunda ise daha bağımsız olduklarını belirtmişlerdir. Sporcu kadınların sporcu olmayan kadınlara göre daha özgüveni yüksek, zeki, düşünceli, durağan, insafly, sebatly oldukları ve kendilerini daha mutlu hissettiklerini belirtmişlerdir. (Millet, 1974; akt., Melli, 2000).

Bu bilgiler ışığında spor yapmak kadınların özgüveni artırarak daha mutlu ve daha sağlıklı olmalarına katkı sağladığından dolayı her yaştan her kadının spor yapması oldukça önemlidir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırmada Kırşehir'de yaşayan bazı kadınların spor yapma ve yapmama nedenlerini incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinde olan tarama modeli kullanılmıştır. Tarama araştırmaları, geniş kitlelerin görüşlerini ve özelliklerini betimlemeyi hedefleyen araştırmalardır. Tarama türü araştırmalarda en çok anket kullanılır. Anket dışında görüşme formları da sıklıkla uygulanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013). Araştırmanın verisi araştırmacılar tarafından oluşturulan açık uçlu soru anket yoluyla elde edilmiştir. Bu araştırma bir durum tespit çalışması olduğundan dolayı araştırma sonuçlarının genellenmesi ile ilgili bir amaç bulunmamaktadır. Bu durum bu araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Kırşehir Merkez'de yaşayan farklı öğrenim düzeylerine sahip, rasgele belirlenen 1981 kadın oluşturmuştur. Araştırmaya katılan grubun yaş ortalaması $\bar{x} = 31$ 'dir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Mavi, Tuncel, Tuncel ve Akdemir (2011) araştırmasında kullandığı açık uçlu anket soruları kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan açık uçlu soru anketinde demografik bilgileri içeren kısım ve aşağıdaki sorular bulunmaktadır:

1. Düzenli spor yapıyor musunuz?
2. Cevabınız evet ise hangi spor/sporları yapıyor musunuz?
3. Ne sıklıkla spor yapıyorsunuz?

4. Spor yapma nedeniniz nedir?
5. 1. Soruya cevabınız hayır ise spor yapmama nedeniniz nedir?

İşlem Yolu

Araştırmacılar tarafından düzenlenen açık uçlu soru anketleri Kırşehir’de ikamet eden kadınlara rasgele uygulanmıştır. Katılımcılara anketler uygulanırken ön bilgilendirme sözlü olarak yapılmış ve anket sorularını gönüllülük esasına uygun olarak cevaplandırmışlardır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde katılımcılara ilişkin veriler tanımlayıcı istatistikler kullanılarak açıklanmıştır. Yüzde analiz yöntemi kullanılarak katılımcılardan elde edilen veriler sonuçlandırılmıştır.

Bulgular

Kırşehir’de yaşayan bazı kadınlara ilişkin bazı genel bilgiler ve spor yapma ve spor yapmama durumlarına ilişkin bilgiler aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Cinsiyet	N	Yaş ortalaması
Kadın	1981	31

Tablo 1’de katılımcılara ilişkin bazı demografik bilgiler verilmiştir. Araştırmaya n=1981 kadın katılmıştır. Tüm katılımcılar Kırşehir Merkez’de yaşamaktadır. Katılımcıların yaş ortalamaları ise $\bar{x}=31$ ’dir.

Tablo 2. Katılımcıların eğitim düzeyleri

Eğitim durumu	N
Üniversite	1036
Lise	424
Ortaokul	122
İlkokul	381
Yok	19

Tablo 2’ye göre katılımcıların eğitim durumuna bakıldığında ise n=1036’sının üniversite öğrencisi olduğu ya da üniversite mezunu olduğu, n=424’ünün lise mezunu olduğu, n=122’sinin ortaokul mezunu, n=381’inin ilkokul mezunu ve n=19’unun ise eğitim durumunun olmayışı görülmektedir.

Tablo 3. Kırşehir’de yaşayan kadınların spor yapma ve spor yapmama durumları

Spor yapma durumu	N	%
Spor yapan	737	37
Spor yapmayan	1244	63

Tablo 3’e bakıldığında ise araştırmaya katılan Kırşehir’de yaşayan kadınların 737’si yani %37’sinin spor yaptığı ve 1244’ünün yani %63’nün ise spor yapmadığı görülmektedir.

Tablo 4. Kırşehir’de yaşayan spor yapan kadınların yaptıkları sporlar

Spor branşları	N	%
Yürüyüş	251	35
Voleybol	147	20
Fitness	74	10
Tenis	59	8
Atletizm	33	4
Zumba	31	4
Koşu	28	4
Pilates	20	3
Badminton	14	2
Masa Tenisi	11	1
Basketbol	10	1
Diğer	59	8
Toplam	737	100

Tablo 4’te Kırşehir’de yaşayan spor yapan kadınların yaptıkları sporlar gösterilmiştir. Bu tabloya göre Kırşehir’de yaşayan kadınların en fazla yaptıkları sporların Yürüyüş, Voleybol ve Fitness olduğu, en az yaptıkları sporların ise Masa Tenisi ve Basketbol olduğu görülmüştür.

Tablo 5. Kırşehir’de yaşayan spor yapan kadınların ‘spor yapma’ nedenleri

Spor yapma nedenleri	N	%
Kilo vermek	297	40
Sağlıklı yaşamak	150	20
Sporu sevmek	75	10
Boş zamanı değerlendirmek	75	10
Sosyal çevre edinmek	40	6
Diğer nedenler	100	14
Toplam	737	100

Tablo 5 incelendiğinde toplam n=737 kadının düzenli spor yaptığı görülmektedir. Spor yapan kadınların %40'ının spor yapma nedenlerinin arasında birinci sırada kilo vermek (n=297) olduğu görülmektedir. Spor yapan kadınların %20'si ise sağlıklı yaşamak (n=150), %10'u sporu sevmek ve %10'u boş zamanı değerlendirmek (n=75, n=75), %6'sı sosyal çevre edinmek (n=40) ve %14'ü diğer nedenlerden (n=100) dolayı spor yapmaktadır. Bu sonuçlara göre Kırşehir'de yaşayan ve spor yapan kadınların en fazla kilo vermek amacıyla spor yaptıkları görülmektedir.

Tablo 6. *Kırşehir'de yaşayan spor yapmayan kadınların 'spor yapmama' nedenleri*

Spor yapmama nedenleri	N	%
Zaman olmaması	843	68
Sağlık problemi	79	6
İhtiyaç olmaması	57	5
Sporu sevmemek	40	3
Alışkanlık olmaması	35	3
Eşin onaylamaması	35	3
Tembellik	32	3
Alan yetersizliği	32	3
Diğer	91	7
Toplam	1244	100

Tablo 6'ya bakıldığında toplam 1244 kadının spor yapmadığı görülmektedir. Spor yapmayan kadınların %68'i zaman bulamadıkları için spor yapmadıklarını, %6'sı ise sağlık probleminden dolayı spor yapmadıklarını belirtmişlerdir. Diğer spor yapmama nedenleri ise sırasıyla; %5 ihtiyaç olmaması, %3 sporu sevmemek, %3 alışkanlık olmaması, %3 eşin onaylamaması, %3 tembellik, %3 alan yetersizliği ve %7 diğer nedenler olarak görülmektedir. Bu sonuçlara göre Kırşehir'de yaşayan kadınların spor yapmamalarının nedenlerinin başında spor yapmak için yeterli zamanlarının olmaması görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında Kırşehir'de yaşayan kadınların %63'ünün spor yapmadığı görülmüştür. Kırşehir'de yaşayan kadınların %37'si ise düzenli spor yapmaktadır. Bu sonuca göre Kırşehir'de yaşayan kadınların spor yapma seviyesinin oldukça düşük olduğu söylenebilir. Araştırmaya katılan kadınların spor yapma nedenine bakıldığında öncelikli olarak %40'ı kilo vermek için %20'sinin ise sağlıklı olmak için yaptıkları gözlemlenmiştir. Kırşehir'de yaşayan kadınların spor yapmama nedenlerine bakıldığında ise %68'inin zaman olmamasından dolayı, %6'sının ise sağlık problemleri sebebinden dolayı spor yapmadıkları gözlemlenmiştir.

Konuyla ilgili benzer çalışmalar incelendiğinde; Gündüz'ün (2010) çalışmasında spor yapmayan katılımcıların spor yapmama nedenlerinin en başında gelen nedeninin katılımcıların spor yapmak için

vakit bulamamak olduğu belirlenmiştir. Spor yapan katılımcıların spor yapma nedenleri incelendiğinde en başta gelen nedenin sağlıklı olmak olduğu belirlenmiştir. Diğer nedenler ise zinde olmak, düzgün bir vücuda sahip olmak, stres atmak, fazla kilolardan kurtulmak, yaşlanmayı geciktirmek gibi fiziksel unsurlarla ilişkilidir. Bu sonuçlara göre bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Benzer çalışmalardan biri olan Mavi ve diğerlerinin (2011) çalışmasında Ankara’da yaşayan insanların spora katılımına etki eden faktörler arasında en önemli etkenlerin; sağlık, zayıflamak ve sevgi olduğu görülmüştür. Spora katılmayan insanların temel sebeplerinin arasında ise bizim çalışmamıza benzer bir şekilde ‘vakit bulamama’ olduğu saptanmıştır. Aynı şekilde bu çalışma da bizim çalışma sonuçlarımızla benzerlik göstermekte; insanlar spor yapamamasının temel sebebi olarak zaman olmamasını belirtmektedirler.

Yaprak ve Amman’ın (2009) yaptığı çalışmada ise toplumda kadınların spora katılım imkânları sorulduğunda ortak problemlerden (eğitim düzeyinin ve bilinçliliğin düşüklüğü, dinin yanlış yorumlanması, kişisel çıkarlar, vs.) ve bunların kadınlara olan olumsuz yansımalarından söz etmişlerdir.

Walseth’in (2006) çalışmasında Norveç’li Müslüman kadınların spora ve fiziksel aktivitelere katılımları incelenmiştir. Çalışma sonuçlarına göre Norveçli Müslüman kadınların bazılarının etnik açıdan kadınların spora katılmalarının saygıdeğer olmadığı düşünöldüğü için spor yapmamaktadırlar. Bazı Norveçli Müslüman kadınlar ise etnik açıdan değil, dini açıdan özellikle sağlık için spora katılım gösterdikleri görülmüştür.

Karahüseyinoğlu ve diğerleri (2003) Elazığ halkının spor eğilimi üzerine yaptıkları çalışma sonucuna göre bu çalışmaya benzer olarak halkın spor eğiliminin düşük düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda kadınların ve erkeklerin spor yapma seviyelerine bakıldığında ise kadınların spor yapma seviyesinin erkeklere oranla oldukça düşük olduğu görülmüştür.

Tel ve Köksalan (2008) ise öğretim üyeleri üzerinde yaptığı çalışmada; öğretim üyelerinin spor yapma amacının “sağlığını koruma isteğı” faktörünün en önemli etken olduğu görölmüş ve öğretim üyelerinin sporu ve yararlarını bilinçli bir şekilde bilerek yaptıkları görölmüştür.

Birchwood, Roberts ve Pollock (2008) çalışmasında ise Kuzey Kafkasya’da yaşayan insanların spora katılım düzeyleri incelenmiştir. Çalışmaya göre tüm yaş gruplarında erkeklerin spora katılım düzeyinin kadınlara oranla daha yüksek olduğu görölmüştür. Ayrıca çocuklu kadınların çocuğı olmayan kadınlara göre spora katılım seviyelerinin daha düşük olduğu görölmüştür.

Koçak, Tuncel ve Tuncel'in (2010) çalışmasında çalışan kadınlarla çalışmayan kadınların fiziksel aktivite alışkanlıkları incelenmiştir. Araştırmada çalışan kadınların çalışmayan kadınlara göre daha çok fiziksel aktiviteye sahip oldukları görülmüştür. Çalışmayan kadınların fiziksel aktivitelere katılmama sebeplerinin en önemli nedeni arasında yönlendirme eksikliği olduğu görülmüştür.

Spora katılım seviyesinin oldukça yüksek olduğu ülkelerden olan Kanada'da da insanların spora katılmama nedenlerine bakıldığında bu çalışmaya benzer şekilde en çok gösterilen nedenin zaman olmaması olarak görülmüştür. Bununla beraber Kanada'da yaşayan insanların eğitim seviyesi yüksek olan insanların eğitim seviyesi düşük olan bireylere göre spora katılım seviyelerinin daha yüksek olduğu ve kadınlar erkeklere oranla spor yapma düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür (Ifedi, 2008).

Yapılan bu araştırma sonuçlarına göre Kırşehir'de yaşayan kadınlardan, spor yapmayan kadınların spor yapan kadınlara oranla daha fazla olduğu görülmüştür. Yine bu araştırma sonuçları incelendiğinde spor yapan kadınların spor yapma nedenleri; 'kilo vermek ve sağlıklı yaşam amaçlı olduğu, spor yapmayan kadınların ise spor yapamamalarının temel gerekçelerinin ise; 'spor yapmak için gerekli zaman bulamama ve yeterli spor alanlarının olmaması' olduğu görülmektedir.

Kırşehir ilinde spor yapmayan kadınların spora vakit ayırmalarını ve sporu alışkanlık haline getirmelerini sağlamak için yeni spor alanları yapmakla beraber, kadınlara etkin zaman kullanımı konusunda ve sporun insana her türlü faydaları konusunda bilgilendirilmeleri yararlı olabilir. Bunun için kadın ve spor konulu ücretsiz eğitim seminerleri, bilgilendirme broşürleri, kamu spotları, teşvik amaçlı eğlenceli faaliyetler ve kurslar düzenlenebilir. Böylelikle her yaşta kadının spora yönelmesine ve spora günlük hayatlarında yer vermesine yardımcı olunabilir. Ayrıca spor aracılığıyla toplumuz da daha sağlıklı, mutlu, sosyal, aktif ve üretken kadınların sayıları arttırılabilir.

Kaynakça

- Amman, T. (2005). *Kadın ve spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal cinsiyet "bize yüklenen roller"*. Kadınlarla Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Birchwood, D., Roberts, K. ve Pollock, G. (2008). Explaining differences in sport participation rates among young adults: Evidence from the South Caucasus. *European Physical Education Review*. Volume 14(3),283-298.
- Büyükköztürk, Ş.,Çakmak, E., Akgün,Ö., Karadeniz,Ş., Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara:Pegem
- Dökmen, Z. (2004). *Toplumsal Cinsiyet*. İstanbul: Sistem Yayınevi.
- Gündüz, D. (2010). *İlköğretim okullarında görev yapan kadın öğretmenlerin spora katılımı ve sosyo kültürel problemler (Sarıyer örneği)*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

- Ifedi, F. (2008). *Sport Participation in Canada, 2005*. Statistics Canada 2008.
- Karahüseyinoğlu, M.F., Arslan, C. ve Ramazanoğlu, F. (2003). Elazığ halkının spora karşı eğiliminin incelenmesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 4, 70-74.
- Koca, C., Aşçı, H. ve Kirazcı, S. (2003). Takım ve bireysel sporlarla uğraşan kadın ve erkek sporcuların ve sporcu olmayanların toplumsal cinsiyet rol eğilimi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10, 3-9.
- Koçak, F., Tuncel, F. ve Tuncel, S. (2010). Determining the health-exercise/physical activity levels of turkish women. *AIESEP International Congress Book*, A Coruna, Spain.
- Mavi, S. Tuncel, S. Tuncel, F. ve Akdemir, B (2011). Ankara'da yaşayan insanların spor yapma ve yapmama nedenleri. *Uluslararası Hakemli Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*. 3 (2), 44-52.
- Melli, N. (2000). *Bireysel ve takım sporları yapan bayan ve erkekler ile spor yapmayan bayan ve erkeklerin cinsiyet rollerinin karşılaştırılması*. (Bilim Uzmanlığı Tezi). H.Ü Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Noyan, İ. (2006). *Elit kadın sporcular ve kadın akademisyenler ile spor yapmayan kadınların toplumsal cinsiyet rol özelliklerinin karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Peterson, S.L., Weber, J.C. ve Trousdale, W.W. (1967). Personality traits of women in team sports and women in individual sports. *Research Quarterly*. 38(4):686-690.
- Savaş, İ. (1997). *Spor genel kültürü*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Sofuoğlu, S. (2006). *Türkiye'deki spor federasyonları yönetim kurullarında görevli kadın üyeler üzerine bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Şebin, K., Serarlan, Z.M., Katkat, D., Tozoğlu, E. ve Kızılet, A. (2007). Spor yapan üniversite öğrencilerinin spora başlama ve spor yapma nedenlerine ilişkin görüşleri. *Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 1, 43-63
- Tazegül, Ü. (2014). Sporun kişilik üzerindeki etkisinin araştırılması. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 2 (5), 538-539.
- Tel, M. ve Köksalan, B. (2008). Öğretim üyelerinin spor etkinliklerinin sosyolojik olarak incelenmesi (Doğu anadaolu örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1),261-278.
- Tezcan, M. (1992). Toplumsal değişme ve spor. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 25 (2), 617-623.
- Walseth, K. (2006). Young muslim women and sport: the impact of identity work. *Leisure Studies*, Vol. 25(1), 75-94.
- Yaprak, P. ve Amman, M.T. (2009). Sporda kadınlar ve sorunları, Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi, 2(1), 39-49.